

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNÖRELESEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 14.

Stockholm den 7 April 1910.

3:e årg.

Prenumerationspris: 1/2 år . . kr. 4: 50 1/2 år . . kr. 2: 50 3/4 " . . " 3: 50 1/4 " . . " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. Sthlm 1910, F. Englunds Boktr.	Expedition och Annonskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	--	--	---	---

Fredrika-Bremer-Förbundets årsmöte i Stockholm.

Redogörelse för det 25:te året af förbundets verksamhet.

"Med detta möte inträder Fredrika-Bremer-Förbundet i en ny fas af sin verksamhet, kretsarne sammanföras med hufvudföreningen på ett annat sätt än förut, dock utan att bindas i sin egen handlingsfrihet".

i årsmötena. Förändringen innebär en ökad konsolidering af förbundets olika delar af landet omfattande verksamhet, genom att medlemmarne i landsorten därmed få större inflytande på styrelsens sammansättning och

Fru ANNA LEWENHAGEN,
Lund.

Fröken ANNA NILSSON,
Malmö.

Fröken ADA ARWEDSON,
Linköping.

Fröken RUTH GRÖNWALL,
Helsingborg.

Kretsrepresentanter vid mötet.

Med dessa ord öppnade hufvudföreningens ordförande, fru Agda Montelius, förbundets årsmöte i Stockholm den 29—30 mars. Detta möte var också det första kombinerade krets- och årsmöte, som nu hölls i enlighet med den omorganisation, hvilken slutgiltigt antogs på förlidet års kretsmöte i Linköping och hvilken medför att de förutvarande kretsmötena, som utgjorde den årliga sammankomsten för de olika kretsarnas representanter, uppgå

möjligheterna ökas för samtliga förbundsmedlemmar att gemensamt överlägga om frågor, som äro eller kunna blifva föremål för förbundets verksamhet. En fastare organisation betyder vinning af styrka i arbetet; det är under dessa auspicer som förbundet nu tar upp fortsättningen på sin tjugufemåriga verksamhet.

Till årsmötet hade förutom förbundsstyrelsens ledamöter i Stockholm och enskilda förbundsmedlemmar infun-

nit sig såsom representanter för kretsarne i landsorten fru Anna Lewenhagen, Lund, fröken Anna Nilsson, Malmö, fröken Ruth Grönwall, Helsingborg, samt fröken Ada Arwedson, Linköping. Som ombud för Halmstad och Norrköping hade fröknarna S. Sjöstrand och A. Phil rest upp till mötet.

Sedan till ordförande under mötesförhandlingarna valts fru Montelius och till v. ordf. fröknarna Lilly Engström och Ada Arwedsson, lämnade förbundets byråföreståndarinna fröken Axianne Thorstenson en redogörelse för föreningens verksamhet under det gångna året.

Vårens arbete hade till största delen upptagits af förberedelserna till Sveriges representerande vid det Internationella kvinnoförbundets 5-årskongress, som hölls i Toronto i Kanada under juni månad 1909. En redogörelse för Rimforsaskolans organisation och ändamål hade utarbetats för att föredragas vid kongressen, och i samma ändamål hade uppgjorts en översikt öfver skolköksverksamheten på landsbygden och småbrukarrörelsen. Likaledes utarbetades rapporter öfver de arbetsområden och yrken, som under den senaste 5-årsperioden öppnats för kvinnor i Sverige, samt en översikt öfver den kvinnliga rösträttsrörelsen i Sverige. Förbundet representerades vid kongressen af fröknarna A. Lagerberg, S. Ulrich och A. Thorstenson. Svenska Kvinnors Nationalförbund, som ägde att utse de svenska delegerade, hade bland de sju ombuden nämnt dessa tre representanter för Fredrika-Bremer-Förbundet.

Förberedelserna för Sveriges representerande vid ännu en kongress denna sommar hade upptagit förbundet. När underrättelse ingick, att Internationella Sjuksköterskeförbundet skulle anordna en kongress i London under juli månad 1909, trädde förbundet i förbindelse med Sophiahemmet, Röda korset och den under bildning varande Svenska Sjuksköterskeföreningen, och en kommitté tillsattes för att förbereda de svenska sjuksköterskornas representerande vid kongressen. På kommitténs föranstaltande utarbetades en broschyr på engelska om sjuksköterskeutbildningen och sjukvårdsinstitutionerna i Sverige (Nursing in Sweden). Ett 40-tal svenska sjuksköterskor deltog i kongressen i London.

Vid tiden för de kommunala valen i Stockholm arbetade förbundet i likhet med föregående år på att väcka kvinnornas intresse för och deltagande i valen. Tillsammans med Stockholms F. K. P. R. utsände förbundet till alla kommunalt röstberättigade kvinnor i hufvudstaden cirkulär med uppmaning att deltaga i valen, fullmaktsformulär, m. m. samt hade under de pågående valbyrå anordnad i sin lokal, där de olika partiernas valsedlar tillhandahöllös och upplysningar lämnades om vallokaler m. m.

De föreläsningar i praktiska ämnen, som sedan ett par år tillbaka påbörjats af förbundet, ha under det gångna året kunnat fortsättas och utvidgas på grund af det kommunala anslag af 300 kr., som för detta ändamål tilldelats förbundet för år 1909. Tvänne föredragsserier, hufvudsakligen afsedda för folkskolebarnens föräldrar, ha anordnats. Bland de ämnen, som upptagits, märkes val

af lefnadsbana, uppfostran i hemmet, hemmets ekonomi, bostadshygien och sjukvård i hemmet.

Förbundets alltid vakna intresse för olika kvinnliga kårers sträfvanden att förbättra sina förhållanden med afseende på arbetsvillkor och lönefrågor, hade föranlett förbundet att taga initiativ till den skrifvelse i ämnet, hvarmed de i stadens tjänst varande kvinnliga rit- och skrifbiträdena förlidet år ingingo till stadens löneregleringskommitté.

Ett samkväm hade på hösten anordnats, hvarvid auditör C. Juhlin-Dannfelt redogjorde för "De viktigaste dragen i svensk äktenskapslagstiftning", detta särskildt med afseende på lagberedningens förestående revision af äktenskapsbalken.

En donation på 2,000 kr. hade under året öfverlämnats till förbundets förvaltande under namn af "Kvinnliga kontoristers semesterfond". Afkastningen af densamma är afsedd att tilldelas en i Stockholm bosatt kvinnlig kontorist som bidrag till semesterresa.

På grund af drätselnämndens förslag om kommunalt anslag å 15,000 kr. åt enskild person eller förening, som vore villig upprätta en kvinnlig yrkesskola, tillsatte förbundet en kommitté för att utarbeta plan till en dylik yrkesskola. Vid årets slut hade kommittén ännu icke afslutat sitt uppdrag.

Det Whitlockska stipendiet har för året tilldelats fil. kand. fröken E. Fogelklou, och från "Hilma och Emelie Zanders pensionsfond för lärarinnor" ha trenne f. d. lärarinnor i Zanderska helpensionen under året uppburit pensioner.

Förbundets byrå i Stockholm har flitigt anlitats med förfrågningar angående kvinnorörelsen i in- och utlandet, hvilka besvarats dels muntligen, de's skriftligen.

I afdelningen för platsförmedling ha 615 arbetsgifvare och 587 arbetssökande varit inskrifna under året.

Stipendieinstitutionens sekreterare, fröken M. Silow, lämnade en redogörelse af stipendiernas förvaltning, af hvilken framgick att stipendier under året utbetalts med kr. 7,770 och dessutom ett belopp af 1,460 kr. beviljats att utgå år 1910, när stipendiaterna vunnit tillträde till därmed afsedda kurser.

Lifräntor, som tillsvidare enligt gifvarens bestämmelse utbetalts från Ellen Bergmans och fru Sofie Silow f. Wästfelt stipendiefonder, ha utgått med kr. 2,456.

Samtliga institutionens fonder, inklusive reserverade beviljade stipendier, visa vid årets slut en behållning af kr. 306,401:33. Fonderna under året ha ökats genom insamlingar af Allmänna stipendiefondens länsafdelningar samt genom inbesparade räntor och gåfvor till ett sammanlagdt belopp af kr. 25,275:51. Största anparten af denna ökning faller emellertid på Allmänna stipendiefondens länsafdelningar.

Undervisningen vid Rimforsaskolan har under det andra arbetsåret, 1908—1909, forgått hufvudsakligen efter samma plan som föregående år, dock med utvidgade och mera omfattande kurser. Öfningen i skolköksundervisning hade bedrivits med stor ifver. En del elever hade efter afslutningen under sommaren fortsatt sin ut-

Juvel- Guld- & Emalj arbeten

DAVID ANDERSEN & Comp.

Hofjuvelerare.

4 Fredsgatan 4.

Realiseras

Värvar, herr och dam, samt skärp långt under inköpspris
Långa handskar samt långa vantar 20 % under de vanliga priserna

Handskaffären

Norrandsgatan 5.

bildning. Studieresor till Södermanland, Danmark och Skåne hade anordnats. Den tid af 1½ års utbildning till lärarinna i landthushållning, som först ansetts tillräcklig, har man funnit nödigt utsträcka till två-årig kurs. Tre elever skola erhålla frielevplats. Skolan har under det gångna året åtnjutit ett statsunderstöd af 4,000 kr. Som bekant höjdes detsamma glädjande nog af årets riksdag till 6,000 kr. för innevarande år.

I sammanhang med denna redogörelse omnämndes Rimforsa-branden och den verkligt storartade sinnesnärvaro, som därvid ådagalagts af alla, lärarinnor och elever. Att skolan redan nu, den 4 april, kan upptaga sin verksamhet, visar också hvilken energi och organisationsförmåga ledarne besitta. Belysande för detta är en liten episod, som berättades. När fröken Gertrud Adelborg, som just vid olyckstillfället befann sig vid Rimforsa, midt under det branden rasade som värst stötte på skolans föreståndarinna fröken Böös, hade fröken Adelborg helt lugnt förklarat att hon gick och tänkte på, att arbetet skulle kunna tagas upp om fjorton dagar. "Det är just hvad jag går och tänker på", svarade fröken Böös. Det är en lefvande öfvertygelse om att skolan behöfs och gör nytta för vårt land, som ligger bakom en dylik energi och kraftutveckling.

Sedan revisionsberättelsen upplästes och ansvarsfrihet beviljats styrelsen, vidtog kretsrepresentanternas redogörelser för de respektive kretsarnes verksamhet. Fru Anna Lewenhagen lämnade en orienterande öfversikt af Malmö-Lundkretsens omfattande arbete. Upplysande föredrag, diskussioner och möten hade anordnats. Föredrag hållits om den moderna ungdomsvården, och som följd af föredraget hade förberedande åtgärder till önskemålets förverkligande vidtagits. Vidare hade föredrag hållits öfver "Nervositeten i barnaåren" och "Folkhögskolans mål och medel"; kurser i samhällslära och i affärsjuridik hade under samverkan af F. K. P. R. och öfriga kvinnoföreningar anordnats. Till stipendiefonden hade kretsen insamlat kr. 13,890. Kommittéer hade tillsatts och arbetat för olika syften, såsom för fabriksarbeterskors upplysning, (denna kommitté har nu upphört att tillhöra kretsen) för bostadsinspektion, för startande af kvinnlig yrkesskola inom länet, för ordnande af platsförmedling för bildade flickor. Slutligen hade en fortsättnings- och yrkesskola för arbetsklassens barn bildats.

Fru Lewenhagen slutade med en redogörelse af de praktiska skäl, som varit bestämmande för beslutet om Malmö-Lundkretsens delning, en delning, som försiggått i största sämja och som endast haft till mål ett ändamålsenligare arbetssätt.

För Linköpingskretsen aflämnades rapport af fröken Arwedson. Tvänne aftnar i veckan och på söndagarna hade föreningen samlat arbeterskor till undervisning och förströelse. Trädgårdsarbete hade upptagits genom inköp af två parceller från stadens koloniträdgårdar. Klubbens bibliotek hade flitigt anlitats. 146 arbeterskor hade under året tillhört klubben.

Fröken Ruth Grönwall skisserade i korthet Helsingborgskretsens verksamhet. 3,000 kr. hade genom anord-

nande af ett amerikanskt lotteri förvärfvats åt stipendiefonden, en kurs i medborgerlig kunskap hade i samband med stadens öfriga kvinnoföreningar anordnats, och kretsen hade i öfrigt arbetat enligt sitt program att bevaka kvinnornas intressen.

Redogörelser upplästes af föreningens sekreterare, fröken S. Laurell, för Nora-, Arvika- och Strengnäs-kretsarnes verksamhet.

Härefter skreds till styrelseval. Afsägelser förelågo från hofmarskalken O. Printzsköld och fru S. Whitlock. I dessas ställe invaldes doktor K. Fryxell och fru Lizinka Dyrssen, och omvaldes de nu i tur afgående: fru A. Montelius, fröknarna G. Adelborg, L. Dahlgren, M. Silow och S. Ulrich. Till styrelsesuppleanter nyvaldes fröknarna A. Thorstenson och Ada Arwedson samt omvaldes de afgående: fröknarna E. Cederblom och S. Leijonhufvud, fru A. Hallendorff och statskommissarie C. L. Tenow. Revisorer blefvo fröknarna A. Lindhagen, Maria Aspman och doktor A. Tamm, samt deras suppleanter fröknarna T. Geijer, M. Staël von Holstein och kansli-sekreterare Axel Mörner. Ledamöter i kretsämnden blefvo fröknarna M. Silow och S. Ulrich.

Förslag till ett förbundsmärke uppkom, men förkastades af mötet.

Första mötesdagens aftonsammankomst inleddes med ett föredrag af fröken A. Thorstenson, däri hon på ett belysande och sakrikt sätt framlade den plan till en kvinnlig yrkesskola i Stockholm, som af en förbunds-kommitté under vintern utarbetats. En liflig diskussion uppstod, som hufvudsakligen rörde sig om det riktiga i att inrätta en skola på privat initiativ med det understöd från stadsfullmäktige, som detta förslag utgår ifrån, eller om ej rättast vore att icke frångå krafvet på att staden upprättade såväl kvinnliga som manliga yrkesskolor. En privat skola medförde faran af att staden icke tillgodosåg de kvinnliga arbeterskornas utbildning, en enskild skola blefve endast för ett fåtal och komme att ställa sig dyr för detta fåtal elever. Fröken Anna Ljungberg utvecklade denna senare åsikt och framhöll folkskollärarynnornas ståndpunkt, att de kvinnliga yrkesskolorna skulle bli fortsättningsskolor till folkskolorna och att en privat skola endast komme att undanskjuta detta önskemål. Fröken Maria Aspman förfäktade kraftigt åsikten om att hellre något nu borde göras på enskildt initiativ än att saken skötes undan till en obestämd framtid. Diskussionen ansågs få utgöra svar på frågan.

Ett angenämt samkväm vidtog härefter, hvarunder fru Montelius vid supén riktade ett tack till de kretsrepresentanter, som infunnit sig vid mötet och som förbundet med stor glädje såg som sina gäster.

Onsdagens möte började med den glada öfverraskningen, att fröken Gertrud Adelborg helt oväntadt infann sig. Händelserna vid Rimforsa hade gjort att hon, med ändring af mötets program, måste afstå från att hålla ett tillämnadt föredrag, anseende sig ej få tid att bevista mötet. En dags oberäknadt lugn i de många angelägenheternas ordnande använde hon emellertid till att resa upp och närvara vid förhandlingarna.

HASSELBACKENS

blandning rekommenderas som ett utmärkt godt
delikatesskaffe.

Plantage-Kaffebränneriet,

Humlegårdsgatan 20 - Stockholm.

Rikst. 36 68.

Allm. 54 41.

Sedan ett telegram afsändts till kronprinsessan med anledning af prinsessan Ingrid's födelse, öfvergick mötet till en diskussion om medlen för att vinna större spridning för förbundets tidning Hemtrefnad. Fröken E. Cederblom framhöll i ett förträffligt inledningsföredrag det mål Hemtrefnad arbetar för: att genom ett godt och väckande innehåll motverka den sede- och smakfördärfvande litteratur, som sprides öfver landet. Tidningen, som har sin hufvudsakliga spridning i landsorten, kan härvid uträtta mycket.

I anslutning till de under den därpå följande diskussionen framkomna förslagen beslöts att låta trycka inledningsföredraget samt att anhålla hos sällskapet för nykterhet och folkuppfostran om att erhålla några af dess gratisbroschyrer för att såsom bilagor bifogas tidningen.

Doktor Alexandra Skoglund lämnade därefter en framställning af rättsförhållandet mellan gift man och kvinna enligt nu gällande lagbestämmelser och berörde i samband härmed den af förbundets lagkommitté utgifna broschyren "Äktenskaps rättsverkningar enligt åtskilliga främmande länders lag". Den därpå följande diskussionen resulterade i en vädjan till förbundets lagkommitté att i denna fråga så snart som möjligt sätta sig i förbindelse med de olika kretsarna och rösträttsföreningarna landet rundt samt infordra deras uttalanden.

På aftonen hölls mötets sista sammankomst i Handelshögskolans lokal, hvarvid fröken Valborg Ulrich talade om de kvinnliga kontoristernas pensionsfråga, och därvid redogjorde för Kvinnliga Kontorist- och Expeditionsföreningens i Stockholm pensionskassa. Kännedomen om denna kassa, som genom den storartade Gerellska donationen satts i tillfälle att bevilja delägarne särdeles goda villkor, borde spridas landet rundt, äfven kvinnliga kontorister och expeditörer i landsorten kunna få ingå i föreningen. Utrymmet tillåter oss icke att här närmare redogöra för saken, men upplysningar kunna erhållas genom Kvinnliga Kontorist- och Expeditionsföreningen, Stockholm.

Aftonens sista föredrag hölls af fröken Gertrud Bergström, som talade om anställandet af hemkonsulenter, en ny form för undervisning i hushållsgöromål. Liksom landbrukskonsulenter af staten anställas för att landbrukarne genom dem skola kunna få råd och anvisningar, skulle hemkonsulenter anställas, som i de små, illa skötta hemmen kunde komma med goda råd och hjälpa att ordna hemmet bättre genom undervisning i matlagning, hushållning, hygien m. m. Detta vore nog en ömtålig och grannlaga sak, men den kvinnliga hemkonsulenten skulle säkert finna sig tillrätta därmed, och en dylik undervisning i ett hems rationella skötande skulle blifva af en stor vinning, icke endast för de enskilda utan äfven för hela landet, rent nationalekonomiskt taget.

I diskussionen yttrade sig bl. a. fröken Gertrud Adelborg samt den kvinnliga hemkonsulent, som redan finnes, fröken Beda Peterson, anställd af fröken Lizzie Tamm på Fogelsta. Båda ansågo, med den praktiska erfarenhet de hade, att hemkonsulenten skulle kunna uträtta ett särdeles betydelsefullt arbete till de många hemmens höjande och ekonomiska skötande.

Fröken Lilly Engström, som fungerade som ordförande för aftonen, påpekade det lyckliga i att detta ämne kommit att utgöra avslutningen på årsmötet, då Fredrika-Bremer-Förbundets uppgift var att räcka en hjälpande och stödjande hand åt de kvinnor, som lefde under tryckta förhållanden i de många, små hemmen.

Härmed upplöstes mötet, hvars med intresse följda föredrag och med ifver förda diskussioner tydt på det lifligaste deltagande från medlemmars och delegerades sida.

Finsk Kvinnoförenings arbete för reformer i lagstiftningen.

När Finsk Kvinnoförening förlidet år firade sitt 25-årsjubileum återgafs i Dagny en kort öfverblick af föreningens omfattande och mångsidiga verksamhet. På grund af bristande detaljerade uppgifter kunde vi ej då uppehålla oss vid de särskilda lagstiftningsfrågor, hvilka föreningen ägnat sin uppmärksamhet, då med kvinnornas intressen sammanhängande reformer på dessa områden borde genomföras. Svårigheten att bringa dylika frågor inför landets lagstiftare var emellertid stor under ständermötenas tid, då landtdagen sammanträdde hvar tredje år och hade sig förelagd en mängd uppgifter, bland hvilka helt naturligt de frågor, hvilka rörde kvinnorna, samlade omkring sig endast ringa intresse.

Icke dess mindre lyckades föreningen att vid landtdagarna 1885—1904—05 få förespråkare för en mängd viktiga frågor, för hvilka vi här nedan nu äro i tillfälle att redogöra, nämligen: myndighet för ogift kvinna vid 21 år; höjande af kvinnans äktenskapsålder utöfver det i lag tillåtna femtonde året; gift kvinnas eganderätt och afskaffande af mannens målsmanskap; rätt för kvinna att utan särskild dispens aflägga studentexamen; utvidgad rätt för kvinna att utan dispensansökan få bekläda högre lärareplatser vid kvinnligt seminarium och gosslycéer; rätt för kvinna att vara medlem af fattigvårdsdirektion; kommunal valbarhet för kvinnor; politisk rösträtt för kvinnor; afskaffande af den reglementerade prostitutionen; förbud att anställa minderåriga som betjäning vid vårdshus och andra ställen där rusdrycker utskänkas; skärpt straff för sedlighetsbrott mot minderåriga.

Af dessa frågor hafva följande vid landtdagarna blifvit afgjorda i den af föreningen petitionerade riktningen: kvinna har fått rätt att vara medlem af fattigvårdsstyrelse (1889); ogift kvinna har blifvit myndig vid 21 år (1898); ogift kvinna har erhållit rätt att aflägga studentexamen på samma villkor som man (1901); kvinna har erhållit politisk rösträtt och valbarhet på samma grunder som man (1906).

Afgjorda af landtdagen, men oafgjorda på högsta ort äro följande frågor: kvinnans äktenskapsålder har höjts från 15 till 17 år (1908); straffet för sedlighetsbrott mot minderåriga har skärpts (1908); kvinna har erhållit kommunal valbarhet på samma grunder som man (1909).

På administrativ väg har den reglementerade prostitutionen afskaffats (1907).

Föreningen har äfven (1901) hänvänt sig till senaten med anhållan om anställande af kvinnlig yrkesinspektör, samt rätt för kvinnor att vinna tillträde som elever vid statens jordbruksskolor.

Köp Oskummad mjölk direkt

hemsänd i plomberade kärl till 17 öre pr liter.

AKTIEBOLAGET MEJERIET VICTORIA

Riks 770. — Kungl. Hofleverantör — Allm. 69 37.

H. G. Söderbergs Import A.-B.

Skeppsbron 26, Stockholm.

Prima Antracit, Hushållskol, Cokes o. Poley-Briketter.

Rikstel. 575, 59 14, 118 12.

Allm. tel. 12 82, 25 82, 4 51.

Bägge dessa frågor vunno tillfredsställande lösning.

Det egendomliga har inträffat, att en del af de frågor, för hvilka Finsk Kvinnoförening arbetat, ha blifvit slutbehandlade först vid de landtdagar, i hvilka kvinnliga representanter suttit. Sedan den nya vallagen 1906 trädde i kraft, har föreningens arbete till förmån för reformerna på lagstiftningens område upphört, så till vida som flera af dess egna medlemmar äro ledamöter af representationen.

Föreningen har dock genom utdelande af litteratur till landtdagens och särskilda utskottsmedlemmar och genom anordnande af möten i en del dagens frågor alltjämt fortsatt att söka främja dessa frågor lösning i den af föreningen önskade riktningen.

I samband med denna redogörelse för Finsk Kvinnoförenings insats till reformers genomförande i lagstiftningsfrågor berörande kvinnornas förhållanden, vilja vi här i korthet beröra en annan gren af föreningens verksamhet, nämligen dess arbete för att ute i bygderna bibringa kunskap om en rationell trädgårdsskötsel. Fyra instruktiser ha till detta ändamål under förlidet år sysselsatts af föreningen. De ha vandrat från gård till gård, besökt torpare, backstugusittare, bönder och handverkare och lämnat råd och undervisning om trädgårdens skötsel. Ambulatoriska matlagningskurser ha i samband med detta arbete äfven anordnats.

N. K:s

49/50 cm. Prima Helsidentaft, alla färger, à Kr. 2,10 pr. mtr.

130 „ Kläde, svart och kulört „ „ 3,50 „ „

120 „ Specialcheviot, svart o. marin „ „ 1,95 „ „

90 „ Batist, helylle, svart o. kulört „ „ 1,25 „ „

A.-B.

Nordiska Kompaniet
STUREPLAN — STOCKHOLM.

Våra ärade läsare

uppmanas värdsamt att ifrigt verka för
DAGNYS spridning genom värfvande af
nya prenumeranter.

Kr. 1.70 pr kg. kostar kraftigt och syn-
nerligen godt rostadt kaffe hos

Ahlberg & Johansson

11 Biblioteksg., vid Stureplan. Filial i Lidingö Villastad.

Aforismer om politisk rösträtt.

På lärarinnans fråga om villkoren för befolkningsökning upplyste en af de nyinlärdade termerna något förbryllade elev: "Det fordras, att nativiteten öfverstiger moraliteten". Denna förstklassiga vits gömmer under sin lysande och lättfattliga satir en bråddjup sanning, som icke angår statistiker och politiker.

Våra föräldrar sade: Hon har råkat i olycka. Bland oss heter det: Hon har fyllt sin bestämmelse. I nästa släktled brukas måhända denna formel: Hon har förtjänat politisk rösträtt.

Den Gud ger ett ämbete ger han ock förstånd. Men de som utsetts till mödrar benådas därutöfver med en ändamålsenlig blindhet.

Medaljen för berömliga gärningar förtjänar hvarje moder minst lika väl som den behjärtade filantropen, hvilken återbördat en värnlös dödslängtare till jordelivets elände.

Den bättre kvinnan har numera hundra skäl att undvika äktenskap och bara en ursäkt för att gifta sig. Men en ursäkt är starkare än hundra skäl, ty den kan stödjas med tusen argument.

Kärleken är som rent guld. För att kunna brukas i samhällets tjänst måste den legeras med simplare metaller. En vigselring på 18 karat gäller som den äkta kärlekens symbol.

O kvinna, allhärjande förförerska! Icke ens en statsminister kan å sitt högtidliga ämbetes vägnar syssla med dig utan att bekymras af erotiska problem. Du ler? Excellensen finner det så lagom löjligt.

Hur står det till med utredningen angående kvinnornas politiska rösträtt?

"Efter omständigheterna bra," bör svaret enligt gammal häfd lyda.

H. Rebell.

Insänd litteratur.

Albert Bonniers förlag, Stockholm: **Psalmernas bok.** Bekräftelser och omdiktningar af *Erik Brogren*. Första samlingen. — **Juristerna.** Roman af *Henning von Melsted*.

Wahlström & Widstrand, Stockholm: **Den smala vägen.** Skådespel i tre akter af *Harold Gote*.

A.-B. Hiertas Bokförlag, Stockholm. **Masskultur.** Af *Vitalis Norström*.

Kommanditbolaget Chelius & C:o, Stockholm. **Nervhälsa.** En bok om våra nerver för friska och sjuka. Af d:r *Frode Sædolin*. Bem. öfvers. från 5:te danska upplagan af *Gustaf Stjernström*.

Holmquists Boktryckeris Förlag, Stockholm. **Den förbjudna frukten.** Af *Algot Ruhe*.

MÄLARBADET

11 Handverkaregatan 11.

BAD- TVÄTT- och STRYKINRÄTTNING

1:a klass i alla afseenden.

OBS! Simundervisning f. damer och herrar

R. T. 38 14 — 38 15

A. T. 93 43 — 93 44.

“Arbetets ära”.

Den svenske diktare, C. J. L. Almqvist, som skrivit ”Arbetets ära” och ”Svenska fattigdomens betydelse”, har gifvit litteraturen en skön hymn öfver arbetets idealism, det arbete, som är ”själfva lugnet i själen och friden i människans boning”, icke det arbete, som jagar, jäktar och nedtrycker mänskligheten.

Liksom Thomas Thorild hyste Almqvist stor vördnad för ”Kvinnokönets naturliga höghet”, och det kapitel i ”Arbetets ära”, som handlar om att ”det är nödvändigt för kvinnan att lära sig yrken”, kunde säkert på sin tid, för sjuttio år sedan, betraktas som mycket frisinnadt. Skarpt betonar han gent emot de då så vanliga föräldralydnads- och försörjningsäktenskapen, att ”kvinnan icke skall tro den som säger att hon är svag. Hon kan vara så stark i viljan och skarpsinnig i förnuftet, att hon kan lära sig hvad helst hon behöfver till lifvets redliga uppehälle, ära och ett rent behag”.

”Arbetets ära” betyder en lofsång till arbetet, men ordet ära innebar också här hos diktaren den ära, som för man såväl som kvinna ligger i att ”inom sig söka och finna krafterna till bestånd för sig och andra, medelst en rask vilja, skicklighet och arbete”, det betyder mod, hjältemod, idealism för att kunna leva.

Nu får man icke glömma, att Almqvist var skald och hänfördes lättare än andra, och denna diktaridealism lyser stolt och strålande i sådana ord, som när han talar om svenskens gåfva ”att alltid kunna vara fattig”.

”Han har då makt att när som helst resa sig upp, lös ifrån allt, stående blott och bart på sin person och på intet annat i världen. I sådana ögonblick känner han Gud inom sig och hela jorden under sig. Han ser kanske trasig och smutsig ut, där han står; men han bär sitt hufvud högt och han ser sig omkring med ögon, som bodde han öfver allt i stället för ingenstädes. Förmågan af denna fjäderrörelse i lynnet, denna spänstighet af — bort från allt gods — är det förnäma, som ligger i svenskt blod.”

Men sanning är det likväl, att det behöfs en idealismens styrka, ja att det behöfs poesi i arbetet för att det skall hjälpa människan att draga lasset i stället för att vältra det öfver henne. Ty att detta så ofta händer är just mänsklighetens olycksöde, mot hvilket bot måste rådhas.

Helena Nyblom säger i en dikt:

”Poesien er ikke vers eller klang,
ikke billeder blot, eller toner.
Poesien er livets dybeste sang,
som med livet selv os forsoner.”

Och detta, ”som försonar”, måste ligga djupast i uppfattningen af arbetet för att det, i stället för att bli en mänsklighetens grottekvarn, skall bli Almqvists ofvan citerade ”lugn i själen och frid i människans boning”.

Fordom var det ju kvinnans lott att vänta — vänta på att bli försörd och — så mycket bättre om de båda

sakerna kunde förenas, — få det personliga lyckokrafvet fyllt.

Nu är det icke tid längre för kvinnan att sitta och vänta. Nu måste hon oftast — åtminstone där icke rikedom fallit på hennes lott, så fort skolbildningen är slut, själf tänka på sin försörjning, ägna sig åt ett yrke, ett arbete.

Och detta arbete kan många gånger vara sådant, att hon icke kan känna någon entusiasm öfver arbetet i och för sig. Men blott den tanken, att hon äger detta arbete gemensamt med tusen andra och alla dessa styrkas af den enskildes styrka, blott den tanken, att allt är till, icke för sig själf utan för att tjäna det som är större, bör kunna gjuta något lyftande i det mest prosaiska arbetes börda.

Det har ju sagts om kvinnorna, att de till sina väsen äro besläktade med skalderna, och säkert vore det för kvinnan en stor uppgift att kunna ingjuta mera af den sanna idealismen, mera af ”arbetets ära” och poesi i samhällskroppens funktioner.

Och den svenska kvinnan har ju sedan gammalt ett arf af styrka och spänstighet att taga vara på. Detta arf har nog inte under alla tider visat sig så tydligt som nu, när det genom kvinnavärlden går en väckelse till viljekraft, en hänförelse för lifsuppgifter.

Denna viljekraft, detta ”stål” gent emot pröfningar och svårigheter, som för att ännu en gång citera Almqvist är ett tecken till äkta svenskhet.

”Vi hafva alla här i landet en järnaln, gående midt igenom oss och som håller oss raka: den glödgar hastigt upp och blir stål, elastiskt böjer den sig väl undan för en skicklig hand, men den ger också lätt ett slag. Låtom oss tacka Gud för det stål, som har varit, är och blir vårt yttersta värn.”

Gustava Svanström.

»Tycker ej herr öfverceremonimästaren, att herr öfverceremonimästaren själf, och vi alla, skulle ha ett lättare lif här i Sverige, om vi, likasom alla hyfsade nationer, nyttjade de sätt att tilltala hvarandra, som vårt språk ger oss, om vi begagnade vårt redliga svenska *Ni* och *Er*, i stället för de eviga titlarna? Mig kan det riktigt skrämja från att tala med herr öfverceremonimästaren, då jag betänker att jag måste tilltala herr öfverceremonimästaren med titeln af herr öfverceremonimästare, och att det kan återkomma hvarannan minut, och allt det förhinder, som alla de där öfverceremonimästarna göra för min tunga och mina meningar. Och nu lofvar jag att aldrig mera tala med herr öfverceremonimästaren, med mindre herr öfverceremonimästaren ger mig lof att tilltala herr öfverceremonimästaren helt enkelt med *Er* och *Ni* och höra herr öfverceremonimästaren tilltala mig på samma sätt».

Fredrika Bremer (»En dagbok»).

Litteratur.

Drömlandet. En Stockholmsnovell af *Henning Berger*. Albert Bonniers förlag, Stockholm.

Städerna ha blifvit omoderna, gator och torg ha råkat i misskredit. I dikten och litteraturen såväl som i den allmänna meningen betraktas i vår tid en stad, allra helst en storstad, som något både etiskt och estetiskt underklassigt, abnormt, nästan vidunderligt. Att vara fästad vid en stad med samma känsla som den en landtbo erfar för den torfva, där han är född, att associera begreppet hem vid några stenhus, hur onaturligt! Inkarnationen af det som är trångt och kvaft, grått och dyster, ledsamt och oskönt, det är hvad en stad är. (Se Karl Erik Forsslund!)

Och Stockholm är mer än någon annan stad på jorden underkastad denna fördömelse. I vår natur- och friluftssälskande tid och af vårt natur- och friluftssälskande folk har Stockholm blifvit liktydigt med en andlig och lekamlig pesthåla, där man kväfs, där man dör och endast nödtvunget hafver sin varelse. Ut, ut, bort från staden, till landet, till naturen, är parollen!

Döm då, kära nutidsmänniska, du som tänker och tycker så, hur det skall kännas för en gammal infödd stockholmare, hvilken trots allt vågar hålla på sin stad, ja, hänger fast vid den med den barnföddes sega, trofasta kärlek, när han får fatt på en bok som "Drömlandet". Ty hvad är "Drömlandet" för slag? Jo, ingenting mindre än en "Ehrenrettung" för den stackars förtalade och förkastade Mälardrottningen, så välta'ig och fullständig, som någonsin en oskyldigt anklagad kan önska sig den. Och att upprättelsen kommer från någon, som med den barnföddes kärlek till de skildrade platserna förenar en diktares skildringsgåfva och fantasi, gör denna upprättelse ej mindre effektiv.

Hvad finner inte en boren stockholmare allt inom pärmarna af Henning Bergers bok! Icke det nyaste Stockholm, men det som för den, som nu inte tillhör den allra senaste generationen, är honom lika bekant: slutet af 80-talets. Stockholmsluften slår honom från dessa blad till mötes, den välkända och säregna, och med innerligt välbehag låter han sig af densamma omsvepas.

Han ser sin stad i morgondis och aftonbelysning, i solstek öfver torra gator och snöslask med gråvädersstämning; i månsken öfver Norrströms hvirflande vatten och i "det röda skenet" från målarhorisonten. Söders kontur, skönjd bakom höstdimmornas slöja, och Skeppsbron badande i sommargass. Och gatorna och torgen äro där, butikerna, monumenten, samfärdsel och gatuvimmel, och husen, med de gamla vindarna, järndörrar, tegelstensgångar och vindskupor, och folket, människorna, gatuoriginalen och stockholmstyperna. Hur bekant alltsammans, fotografiskt troget, och ändå med all sin realism lefvande, färgrikt och artistiskt grupperadt.

Hvad nu den värld beträffar, där man introduceras och hvars innebyggare man får göra närmare bekant-

skap med, så hör den ju icke till stockholmslivets mest briljanta. Det är småfolkets värld, det slags folk, som man gemenligen betecknar med namnet "halfherrskap", denna midt emellan de öfre och lägre samhällslagren stående klass, hvilken skapats af storstadslivet och dess förhållanden och representerar en egen typ, originell och intressant äfven den, trots sin halfhet och banalitet. "Stockholmsvaktmästarnes epos" har man kallat Henning Bergers bok, och mer ingående har väl aldrig en kår blifvit skildrad.

Ja, man misstänker att en del medlemmar af det hedervärda vaktmästarskrået skall finna porträtteringen nästan allt för naturtrogen för att vara smickrad af den. Men om de, som spela huvudrollerna i "vaktmästarnas epos", inte äro några hjältar, få de väl trösta sig. Hur många hjältar är det, som få sig ett epos? Ännu ett par tiotal, sjunkna i tidens haf, och "Drömlandets" heroer skola framstå som representanter för ett förgånget släkte, lika klassiska och monumentalt historiska som "gamla Norrbro", hästspårvagnarna och andra reminiscenser från det Stockholm som gått, hvilket tack vare romandiktarens nitiska och påpassliga penna räddats från glömskan.

Boken äger emellertid också en hjälte: den sjutton-åriga vaktmästarsonen. Det är med hans ögon vi skåda Stockholm och stockholmslivet, och det är genom hans halft drömmande och tungsinta temperament intrycken från gator och gränder afspeglas. "Hur blir framtiden? Hur blir morgondagen?" äro de frågor, som ständigt gnaga den stackars Helge Bendel under trycket af hvardagssläpets hopplösa torftighet. Lyckligtvis har författaren förfett ynglingen med ett par glasögon, som inte bara ser sorgmodigt utan äfven humoristiskt på tingen. Alltså, när den stora kraschen inträffar och Helge och hans familj med många andra förväntansfulla anförvandter se sig lurade på arvet efter den vidrige gamle procentaren, vaktmästar Larsson, och allt efter veckors högt flygande förhoppningar och spänning återfaller i den forna trista, gråa fattigdomen, så föregås katastrofen af ett hejdundrande begravningskalas på Hotell du Nord, där intet manker af hvad en vaktmästarfantasi kan framtrolla och en vaktmästarerfarenhet kan åstadkomma i fråga om "äkta" välfägnad och raffinerad serveringskonst. Med det smörgåsbordet var det inte någon humbug, inte! Ett sådant kalas kastar obestriddligen ett försonande skimmer öfver olyckan.

"Drömlandet" är förstas inte det, där Helge vistas, han bor ju i verklighetsstaden, den visserligen mycket kära och dyrbara, men o, så full af ledsamheter och bekymmer! "Drömlandet", som han sett likt ett fata morgana afspegla sig i strömmen, den där höstkvällen, då hans lekamliga öga från Norrbro skådat den underbara hägringen öfver staden, blir i hans fantasi landet på andra sidan Atlanten, och dit se vi honom till sist försvinna, okända öden till mötes.

Så stod han sista gången ”uppe på slottsterassen och såg paraden marschera sin gamla väg öfver bron”, då ”tyckte han allt vara det käraste perspektiv, som kunde tänkas och aldrig, aldrig glömmas. Fasaderna bortom torgstatyn lyste upp i oktoberdiset, kungens bronshäst nickade med det kråmande hufvudet och ville hoppa ned från sockeln; strömmen brusade som en stor cellokonseri, basarens låga räcka och parterrens trädtoppar bilda spaljé, emellan hvilka den spelande musiken tågade rakt upp mot honom vid barriären. Och han böjde sig ned och tog af hatten och hälsade det hela — husen, torget, bron, skyn och hvirflarnas skumringlar kring hvalfvens stenfötter; lät blicken svepa kring kajernas skymtar i öster och väster, som hade de varit en rundel af vänner, och hviskade med en liten knäckning i rösten ned till den brokiga förtruppen — gatans arbetsbarn, i hvars led han som liten så ofta marscherat med — just som tamburmajorens staf höjdes och hornen stämde i till en fanfar: — ”När det har gått mig bra kommer jag tillbaka. .;” så lyder hjältens afskedshymn till Stockholm, som sig bör ackompanjerad af ”paradens” trumhvirflar och hornsignaler.

Snart skulle han nå sina drömmars land, och detta skulle inom kort förvandlas till verklighetslandet, det alla illusioner och ungdomsförhoppningar uppslukande. Men ”drömstaden”, den hade han lämnat bakom sig, och dit skulle hans längtan och hans saknad oföränderligen vallfärda. Ätminstone tyda vi, som lik Helge hålla vår stad kär, hans framtidsöde så.

L. D—n.

Barnkammaren — ett sanatorium.

Tanken på *förebyggande* åtgärder mot samhälleliga missförhållanden framträder i våra dagar allt oftare under olika former. I nedanstående artikel har förf., med blicken fäst på att något måste göras för att förhindra det uppväxande släktet från att redan i de första lefnadsåren försvagas och förstöras genom vanvård, nöd och ohygieniska förhållanden, framkastat en idé, som delvis sammanfaller med den fråga om ”hemkonsulenter”, hvilken så lifligt dryftades vid Fredrika-Bremer-Förbundets nyligen hållna årsmöte. Nedanstående förslag, som till det ofvannämnda målets nående också i sig innebär en utvidgning af en förbisedd och i ekonomiskt hänseende vanlottad kvinnlig kårs arbetsområde, torde vara värdt att beaktas, äfven om det till dels kan göras till föremål för diskussion.

Om en trädgårdsmästare märkte, att hans trädskola började angripas af gängse farsoter bland växterna, skulle han då inte samtidigt med att han företog åtgärder för att skydda hela sin anläggning sätta in all sin kraft på att afvända det onda isynnerhet från plantor och ungräd, på det han i framtiden måtte ha något att bygga på, då de gamla träden ju i alla händelser icke allt fort kunde förblifva bärkraftiga?

För denna tankeriktning, fastän öfverförd på ett annat område, erhöj jag stöd genom det af disponenten d:r Ljungberg gjorda uttalandet, då han vid invigningen af Stockholms högskola mottog lagerkransen, i det han i sitt svarstal framhöll betydelsen af att vetenskapens ljus sprides till alla områden: till verkstäderna och åkerfälten,

ja till våra hem, där det förvandlar köket till laboratorium och ställer sanatoriets fordringar i synnerhet på barnkammaren. Det är just det sista uttrycket, nämligen det om barnkammaren, som jag här vill ta fasta på. Det ligger något i hög grad slående och väckande öfver dessa ord, och detta så mycket mera som de uttalades vid ett tillfälle sådant som ifrågavarande och af en man, som kunde tänkas stå fjärran från dylika intressen, då han ju utfört ett lifsverk på industriens fält och där vunnit sådana segrar för både vetenskap och praktiskt arbete, att högskolan önskade få räkna honom som en af de sina.

Jag tar mig friheten att bakom de anförda orden spärra den tanken, att det i grund och botten nog så kärnfriska svenska folket numera likväl är allt för anstickligt för både fysiska och andliga sjukdomar och svaghetstillstånd, hvilka under dess lösande af kulturens allt mer och mer kräfvande uppgifter kunde komma det att förlora jämvikten och sjunka i nationellt värde. Skall dess bättre sådant icke hända oss, måste vi ju förr dess hellre rycka upp på ett högre hälsoplan. Att detta icke sker företrädesvis genom om än aldrig så utmärkta institutioner för och vård af de redan sjuka utan fastmera genom skyddsåtgärder för dem af det onda ännu icke angripna eller besegrade, är numera en erkänd sanning, hvilken i genomsnitt börjat realiseras. Men vill man i detta afseende få ett säkert grepp på människorna, så måste man såsom i så många andra fall i första hand sikta på barnet. Vetenskapliga och praktiska krafter borde hand i hand inrikta sin verksamhet på en mera effektiv hälsovård just bland dessa. Och förstår jag d:r Ljungberg rätt, så stodo för hans tanke vid nämnda tillfälle icke så mycket de barn, som äro lyckliga nog att ha en barnkammare att vistas i, utan fastmera alla dessa andra, som knappt ha en vrå, hvilken är afsedd för deras räknig, än mindre ett särskildt rum, som uppfyller sanatoriets fordringar, dessa skaror af barn, hvilka framlefa sina tidigare år i fabriksamhällenas virrvarr eller i storstädernas kyffien. Det är denna kategori af barn, som det äfven här i första hand är fråga om.

Det vare långt ifrån mig att påstå, det ingenting blifvit gjort för dem. Nej, tvärt om, mycket. Men detta gäller i ytterst liten grad de barn, som äro i barnkammarsåldern, utan hufvudsakligen sådana, som äro i skolåldern. För dessa senare finns en mängd olikartade vård- och uppfostringsanstalter, inom hvilka man söker dana dem till i alla afseenden friska och sunda människor. Främst bland dessa står ju folkskolan, som på mångfaldigt sätt söker förbättra hälsotillståndet bland sina elever, där har gymnastiken blifvit allt bättre och bättre tillgodosedd, där idkas friluftslif så mycket som möjligt, där utövas en omfattande bespinnings- och beklädnadsverksamhet, där erhålla barnen regelbundet återkommande bad, vidare både allmän och speciell läkarvård; ja det första, som möter sjuåringen vid dess inträde i skolan, är läkarundersökningen — de sjuka få nämligen uppskjuta sin skolgång, men då återstår likväl en mängd kroppsligen och andligen efterblifna och försvagade barn, som skolan har att arbeta med. Och numera skickar folkskolan årligen ut öfver 2,000 barn som kolonister eller feriebarn. Dessutom söker den i många andra afseenden att moderligt skydda och värna om ungdomen. Ja, folkskolan har så slagit in på den fysiska uppfostran, att mången törhända står frågande, huruvida den därigenom möjligen icke kunde komma att sätta sin egentliga uppgift i någon mån på spel. Men därtill har den blifvit nödd och tvungen i föjd af det undermåliga hälsotillståndet bland barnen, hvilket ju alltid är en broms på ett framgångsrikt skolarbete. Är man då nu inne på den lyckligaste stråten, då skolan, som har till uppgift att undervisa, måste

låta störa sig i detta sitt arbete och börja att syssla än hit och än dit med för henne främmande uppgifter? Svaret är självklart. Men det kunde därför icke gärna falla någon in att inte gilla, det hon under nuvarande förhållanden förstått sin plikt att göra det, men det normala vore, att skolan finge vara skola och att ett friskt och starkt släkte där infunne sig till arbete.

Och detta skulle i betydligt högre grad kunna vara fallet, om man mer än hvad hittills skett sökte höja hemmen och satte in sina resurser på att där åstadkomma en mera tillfredsställande hälsovård, i all synnerhet för de barn, som äro under sjuårsåldern. Dessa ha nämligen den största utsikten att grundlägga framtida ohälsa, som det sedan på mångahanda sätt och tid och ofta måste plåstras med. Vore det då icke klokare, att hälsovårdsarbetet lade en fastare och bredare bas för vårt folks hälsa genom att låta det så att säga genomgå sanatoriekurser i barnkammaren? Statistiken visar, att i Stockholm töddes år 1909 öfver 7,800 barn, hvaraf de flesta tillhörde Katarina, Maria och Kungsholmen, således de fattigaste församlingarna. Ett stort antal af dessa barn har troligen redan dött, och än flera komma nog att dö i 1-årsåldern. Detta är ju ett slöseri med människomaterial. Några äro väl fullt friska. Men en del kommer till lifvet belastade med ärftliga sjukdomar, för hvilka de icke erhålla någon motvikt, och andra förvärfva genom ogynnsamma hemförhållanden och vanvård en sjuklig och svag kropp, som de sedan få släpa sig fram med, under det att hvarthän de än vända sig i lifvet, de mötas af krafvet på hälsa och kraft. Är detta icke en bitter ironi, som ensamt den kan komma en människa att kasta allt öfver bord.

Det glömmes ingalunda, att "Mjölkdroppen" utöfvar en utomordentlig verksamhet bland späda barn, att det finns barnkrubbor, barnhem m. m. Men likväl kan man säga, att barnen under de första åren i allmänhet få en skötsel nästan på måfå, äro lämnade åt slumpen. Härmed har jag för ingen del utkastat en dom öfver de fatiga hemmen, jag har därtill allt för ofta stått beundrande inför dem och frågat mig, hur dessa hustrur och mödrar, som själva fått så litet, kunnat ge så relativt mycket, och hvar de taga sin förmåga och kraft ifrån. Men detta hindrar likväl icke, att hvad de gifva dock är för litet för barnet. Vidriga hemförhållanden och bristande kunskap äro hindren. Det säges ofta, att instinkten lär dem. Till viss grad är detta riktigt, eljest vore det ännu sämre ställt, Men den sanningen kan dock egentligen fullt tillämpas endast på dem, som lefva sitt lif mera som naturmänniskor, under det att hos dessa andra, som blifvit inplanterade på kulturens mark, så många yttre förhållanden göra sig hörda och gällande och nedtysta instinktens röst. Och det är därför, som dessa behöfva en undervisning, hvilken på vetenskapens säkra grund för medvetandet tillbaka till naturen och genom praktiska åtgöranden neutraliserar verkningarna af kulturens afvigside och banar nya vägar. En sådan undervisning meddelas visserligen numera genom då och då återkommande föreläsningar af läkare, på "Barnavård", en undervisningsanstalt för barnavårdarinnor, men hvilka efter genomgången kurs erhålla anställning uteslutande i väl situerade hem, i Högre folkskolan på Östermalm och i Småbarnshemmet. Men denna undervisning når så ytterligt få och de, som bäst behöfde den, ha icke råd och tillfälle att infinna sig vare sig på kursen eller föreläsningar. För att alla kvinnor skulle få kunskap i barnavård ha åtskilliga förslag varit å bane, men de ha fallit på sin egen omöjlighet eller varit allt för aflägsna framtidsperspektiv.

Säkrast och fortast skulle denna fråga lösas, om man ginge tillväga såsom amerikanerna, då de gifva under-

visning i jordbruk: kan farmaren icke infinna sig på kurser och föreläsningar, så skickas föredragshållare och föreläsare ut till honom. Saken anses nämligen vara af den vikt, att den är öfret värd. Detta borde vi här i Sverige ta efter vid undervisningen i barnavård. Barnavårdsledare skulle besöka mödrarne i deras eget hem och ha deras eget barn som undervisningsmaterial. Detta skulle utan tvifvel lämna de bästa resultaten. Ledaren skulle med uppmärksamhet följa barnet från dess födelse och några år bortåt, undervisa modern beträffande dess föda, beklädnad, bad, luft o. d., företaga regelbundna vägningar, mätningar och undersökningar af dess hud, ryggrad, bröst, hals, ögon o. s. v., skydda det för eventuell smitta af det ena eller andra s'aget, skaffa det läkarvård, då föräldrarna själfva icke komma sig för därmed eller icke hade blick för dess behöflighet, förse hemmet med arbetshjälp eller annan hjälp, då sjukdomar eller andra svårigheter hade påkommit. Öfver barnets hälsotillstånd skulle ledaren föra journal och vara redovisningsskyldig inför medicinsk myndighet. Hur behöfligt och tryggt vore det icke för modern att ha ett skärpt och vant öga till hjälp och att ha någon att få tillförlitliga råd och upplysningar af, då hon själf vore oviss!

Ingen vore lämpligare att bli en sådan barnavårdsledare än barnmorskan. Hon har kommit in i hemmet vid ett sjukdomstillfälle, har fått vara vittne till de första yttringarna af faders- och modersglädjen och har därtill varit barnets första sköterska. Redan genom detta har hon vunnit tillit och förtroende. Hvad vore då mera enkelt och osökt och för familjens själfkänsla mindre sårande än att just hon allt fortfarande besökte hemmet och med hjälpande intresse såge till den lilla, äfven sedan de af den nuvarande barnmorskeinstruktionen föreskrifna dagarna voro gångna.

För att de nuvarande barnmorskorna tillfredsställande skulle kunna fylla denna vidgade uppgift, borde de naturligtvis sättas i tillfälle att genomgå kompetensgivande fortbildningskurser. Vidare borde staten vara betänkt på att fortast möjligt ombilda barnmorskestutenten: högre inträdesfordringar, längre kurs, större elevantal. Utom mera omfattande undervisning i medicin, hygien m. m. borde äfven sociala förhållanden få ett beaktadt rum.

Följden af det betydligt ökade arbetet och ansvaret för dem blefve naturligtvis högre löneförmåner och mindre distrikt.

En ökning i utgiftsstaten kan väl vara något afskräckande för en kommun sådan som t. ex. Stockholm, som redan är så tyngd. Men då den ifrågakvarande anordningen hunnit göra tillbörlig verkan, kunde man med säkerhet motse en minskning på andra håll, t. ex. för den allmänna sjukvården och för Barnavårdsnämndens verksamhet bland vanartade och försummade barn härstädes. Denna nämnd omhänderhade vid slutet af år 1908 icke mindre än 624 barn, och kostnaderna för desamma uppgingo i rundt tal till 125,000 kr.

Fördelarna af att på här ofvan föreslagna sätt söka åstadkomma en förbättrad barnavård vore, att arbetet härmed så godt som genast kunde sättas i verket, då ju ingenting egentligen nytt behöfde startas, utan man endast hade att bygga vidare på det, som redan förefinnes; att alla mödrar finge undervisning och alla barn vård; att många svårigheter i hemmen med lätt hand och i tid kunde bli afhjälpta; att föräldrarnas ansvarskänsla gent emot barnet stärktes; att antalet vanartiga och sedligt försummade barn komme att minskas; att bandet mellan barnet och dess föräldrar, syskon och hem, hvilket oftast blir en källa till den vuxnes så väl enskilda som medborgerliga dygder, icke i så många fall som nu sker behöfde slitras, utan att den lilla finge växa upp hos de sina, så

att föräldrarna enligt naturens ordning komme att uppfostra sitt barn — och barnet sina föräldrar; och att i de fall däremot, då föräldrarna visade sig vara odugliga till att ha hand om barnet, det då blefve taget ifrån dem, innan de hunnit tillfoga det både fysiska och andliga skador.

— —nd.

Notiser.

Flickskolornas afgangsbetyg. Med anledning af gjorda framställningar hemställer läroverksöfverstyrelsen i skrifvelse till k. m:t, att godkändt afgangsbetyg från åttonde klassen af Brummerska skolan i Stockholm, Kjellbergska flickskolan i Göteborg, elementarskolan för flickor i Kalmar, Karlshamns elementarläroverk för flickor och Oskarshamns elementarläroverk för flickor må förklaras skola medföra de rättigheter och förmåner, som i fråga om afgangsbetyg från statens normalskola för flickor äro stadgade, för den förstnämnda skolan från och med läsåret 1908—1909 och för de öfriga från och med innevarande läsår.

En ny sjuksköterskeförening har vid nyligen hållet sammanträde i Stockholm konstituerat sig under namn af Svensk Sjuksköterskeförening med syfte att genom samkväm, diskussioner och på annat ideellt sätt befordra samarbete inom kåren.

Till styrelsemedlemmar valdes för Sofiahemmet Emmy Lindhagen och Elin Linder, för Röda korset Estrid Rodhe och Agda Meyersson, för Fredrika-Bremer-Förbundets sjukvårdsafdelningar Bertha Wellin och Anna Rydström, för Södra Sveriges Sjuksköterskehem i Lund Thomasine Reuterskiöld och Anna Pontén samt för de fristående sköterskorna Alma Lagerman.

Kurser i huslig ekonomi inom Stockholms län. Centralkommittén för hemslöjdens främjande, som har om hand anordnandet af den af Stockholms läns hushållningssällskap bekostade undervisningen i huslig ekonomi inom länet, framhåller i skrifvelse till sällskapet, att den mening från flera håll uttalats, att kursernas gagn skulle än ytterligare ökas, om den bestämmelsen infördes, att den för deltagande i kursen bestämda lägsta åldern, 12 år, höjdes och gränsen uppåt borttoges. De äldre flickorna kunna nämligen anses äga förutsättningar att bättre tillgodogöra sig undervisningen än tolfåringarna. En sådan ändring är äfven numera möjlig, sedan den ändring gjorts i k. kungörelsen angående statsbidrag åt kurser af ifrågasvarande slag, att åldersgränsen uppåt borttagits. Det bör därför — anser kommittén — bero på församlingarna att till deltagare antaga den de anse lämpligast.

Rösträttsföreningarnas årsberättelser. Landsföreningens och lokalföreningarnas för kvinnans politiska rösträtt årsberättelser ha nu utkommit och kunna erhållas genom *Fröken Thorborg Widebeck*, Stockholm 3, samt genom *Rösträttsbyrån*, Lästmakaregatan 6, Stockholm.

Föreningsmeddelanden.

Stockholms F. K. P. R. Vid styrelsesammanträde ha till funktionärer utvalts: doktor Karolina Widerström, ordf.; fröken Anna Lindhagen, v. ordf.; fröken Anna Kleman och grefvinnan Louise Stenbock, sekreterare; samt till kassaförvaltare fröken Stina Quint.

Visby F. K. P. R. har denna vår å Flickskolan anordnat en serie föreläsningar i kommunalkunskap. Serien, som omfattar 5 föreläsningar, började den 7 mars och fortgår till den 11 april.

Den 20 februari hade föreningen på Stadshotellet ett allmänt möte under form af samkväm, besökt af omkring 40 personer, däraf några herrar. Föredrag hölls af ordföranden, fru C. Benedicks-Bruce, om Jönköpingsmötet, sång, musik och deklamation utfördes och en angenäm stämning var rådande.

Den 13 mars ägde ett offentligt diskussionsmöte rum i rådhusrättens förmak öfver ämnet "Den kvinnliga rösträtten och socialismen". Mötet var besökt af omkring 50 personer, flere än åt hvilka sittplatser kunde beredas. Inledningsföredraget hölls af fru Benedicks-Bruce. Diskussionen, som därefter vidtog, var ytterst liflig och räckte nära 2 timmar. Både kvinnor och män af olika partifärg yttrade sig. Bland dem märktes stadens borgmästare.

Mötet upplöstes efter beslut att diskussionen skulle utgöra svar på den omdebatterade frågan.

Filipstads F. K. P. R. hade sitt årsmöte den 23 mars. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet samt omvaldes och utgöres af: ordf. fröken Ottilia Marin, v. ordf. fröken Alma Rundberg, sekreterare fröken Gerda Bergstrand, kassaförvaltare fru Valborg Starck samt fru Alma Broström. Till suppleanter nyvaldes, efter antaget stadgeändringsförslag, fruarna Maria Anderson och Elin Fredga. Revisorer blefvo fröknarna Anna Marin och Hanna Tobieson, suppleanter fru Hanna Ekblom och fröken Maria Kalin.

Mötet beslöt att inom samhället sprida kallelseupprop för inträde i föreningen, i likhet med hvad som skedde under hösten å landsbygden.

F. K. P. R. i Östersund hade måndagen den 21 mars under fr. Anna Hultquists ordförandeskap sitt årsmöte, hvarvid de sedvanliga förhandlingarna ägde rum med åtföljande styrelseval.

Den förutvarande styrelsen återvaldes med undantag af tvänne medlemmar, hvilka undanbedt sig återval. Revisorer och suppleanter nyvaldes. Sedan mötets förhandlingar afslutats, vidtog samkväm med föredrag och sång.

Rättelse. I föregående nummers artikel om Anna Lessel står sid. 151, 2:dra spalten, 7:de raden uppifrån "och sina framtidsmöjligheter", skall vara "och sina flickors framtidsmöjligheter".

Till Dagnys läsekrets i landsorten.

Som Dagny önskar vara ett enande band mellan Sveriges kvinnor samt har till sitt mål att tillvarata alla intressen på skilda platser, få vi härmed uppmana våra läsare i landsorten att de, för att underlätta denna vår uppgift, ville till tidningens redaktion insända sådana notiser, som utöfver lokalintresset innehålla saker af vikt för kvinnorörelsen i dess helhet.

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfta priset eller 7½ öre pr mm.)

Sjukgymnast

examinerad från Dr Kleens Institut, önskar medfölja familj eller ensam dam till badort eller på resa. Svar till "Gymnast 1910", Allm. Tidningskont. Gust. Ad. t., Stockholm.

Bildad, enkel flicka,

van vid sjukvård, önskar plats å poliklinik eller läkaremottagning. Svar till "Box 47", Ånge.

Till 1:a eller 15:e juli

önskas plats i barnlös familj, hos ensam dam eller att medfölja på resor. Sökanden har tre år vistats i familj och där varit behjälplig med alla inomhus förekommande göromål. Har genomgått en kurs i massage samt rest i utlandet. Svar till "N. M.", Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Husföreståndarinneplats

eller som: hushållerska hos ungeherre önskas af därtill kompetent duglig, enkel person. Svar till "Föreståndareplats", Svenska Telegrambyråns Annonsafdelning, Hålsingborg.

Ung flicka

som aflagt realskoleexamen och genomgått hushållsskola önskar plats som sällskap och hjälp i god familj. Kan äfven biträda med läxläsning. Svar till "20-årig", Vadstena p. r.

Värdinneplats,

sökes af medelålders bildad dam med vana att förestå bättre hem hos respektabel änkeman, eller som föreståndarinna för sanatorium, hvilohem eller badort. Sökanden är praktisk, duglig, arbetsam, huslig och sympatisk, äger ett stort ordningssinne, har verklig förmåga att göra ett hem trefligt, förut innehaft dylika platser och kunna de finaste betyg och rekommendationer presteras. Svar till "Hemtreflig" under adress S. Gumælii Annonsb. Stockholm, f. v. b.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

Plats i god familj

önskas af bättre huslig flicka kunnig i matlagning, bakning samt alla i ett hem förekommande göromål, har genomgått hushållsskola. Tacksam för svar till "Huslig 25 år", Östersund p. r.

Tvenne bildade flickor

ålder 24 och 21 år önska plats öfver sommaren event. längre, att hjälpa till med allt, hvad inom ett landthushåll förekommer. Svar till »109», post. rest. Norrköping.

Ung, musikalisk flicka

af bättre familj som genomgått praktisk skola, önskar plats att hjälpa till med i ett hem förekommande göromål. Något kunnig i sömnad. Lön önskas. Svar till »20», Söfsjö, p. r.

En ung arbetsvan flicka,

från godt hem önskar plats i familj, är villig deltaga i hvarjehanda hushållsgöromål. Svar emotses tack-samt under adr. »Wera». p. r. Vänersborg.

PLATS önskas i bättre familj af 20-årig, ordentlig flicka samt husa eller ensamjungfru, där frun handleder i maten. Betyg finnes. Svar till "Vänligt bemötande", Bergsjö p. r.

EXAM. sjuksköterska med goda betyg och rek. söker plats på sjukhus eller privat. Svar till "M. A.", Trosa.

NU strax eller medio af juni önskar bättre flicka, 22 år, plats i familj mot fritt vivre. Svar till "Lärlarinna", Heden, Hednoret.

EXAM. SJUKSKÖTERSKA önskar plats. Svar till "Sjuksköterska", Forshult p. r.

PRIVAT sjukvård önskas nu genast. Svar till "Syster", under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

TVÅ unga bättre flickor önska komma som hjälp och sällskap till större fam. i landsortsstad. Kunna äfven vara behjälpliga med skrifgöromål. Svar till "E. R. och E. B.", Stockholm 8.

UNG, MUSIKALISK FLICKA önskar pl. i fam. som hjälp och sällskap. Kunnig i sömnad. Svar till "20 år", Sv. Telegrambyråns Filial, Örebro.

LANDSFLICKA, kunnig i husliga sysslor, frisk och arbetsam, önskar plats omkring 1 maj såsom medlem i god familj att vara frun behjälplig i hushåll och öfrigt. Rek. kan företes. Lön önskas. Svar "21 år", Faringe p. r.

LEDIGA PLATSER.

Vid

Karlshamns Elementarläroverk för flickor

äro från och med nästa läsår två lärarinnebefattningar lediga: 1) en ämneslärarinneplats med ämnena Kristendom (äfven på högre stadiet), Modersmålet och Historia (på mellanstadiet); högre kompetens erfordras; lön enligt lag jämte pensionsbidrag; 2) en lärarinneplats vid den förberedande skolan; lön 1,000 kr. jämte pensionsbidrag.

Ansökningar åtföljda af läkarebetyg och ställda till skolans styrelse torde före den 15 april insändas till föreståndarinnan.

Vid

Linköpings Elementarläroverk för flickor

skall med nästa läsårs början en ny lärarinneplats inrättas med undervisningsskyldighet i *kristendom, svenska och naturkunnighet* såväl på mellanstadiet som på det högre. Kompetens: Att vid tillträddandet af platsen hafva aflagt Högre lärarinneexamen eller äga däremot svarande kompetens.

Lönegrader enligt Kungl. Maj:ts resolution af 29 okt. 1909. Skolan erlägger pensionsafgiften och utbetalar $\frac{3}{4}$ af lönen vid af läkarebetyg styrkt sjukdom. Ansökningar ställda till styrelsen åtföljda af prästbetyg och läkarebetyg insändas före den 15 april till *Föreståndarinnan*.

Vid Västerviks Elementarläroverk för flickor

är från och med nästa läsår en lärarinneplats ledig med undervisningsskyldighet i *biologi, kemi och matematik*. Högre kompetens erfordrerlig. Lön enligt lag. Pensionsbidrag. Ansökningar åtföljda af läkarebetyg insändas till föreståndarinnan före den 15 april.

STYRELSEN.

På egendom i Södermanland,

godt hem, får barnsköterska eller barnfröken, äldre (24—26 år), plats i maj för fyra barn, 5 och 1 år. Lönevillkor 300 pr år. Vid. Nya Inack-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Stockholm.

Vid Ronneby samskola

blifva 2:ne lärarinnebefattningar lediga till instundande hösttermin.

Den ena med undervisningsskyldighet i *Matematik* och *Biologi*; den andra i *Tyska, Historia, Modersmål* och, eventuellt *Geografi*. Lön enligt lagen den 29 oktober 1909.

Ansökningar, ställda till Regementsläkare J. Th. Grönwall, Ronneby, mottagas inom 15 April.

Å

Tidningsexpedition

erhåller rask, hederlig, i bokföring kunnig flicka anställning den 1 maj. Endast pålitlig person med goda referenser kan komma i åtanke vid platsens tillsättande. Svar till "A. N.", tidningen Dagnys expedition.

Hushållerska.

En anspråklös, barnlös, fullt pålitlig hushållerska erhåller plats genast eller 1 maj hos ensam landtman vid mindre landtegendom. Svar jämte ålder, bestämda lönevillkor samt rekommendationer insändas genast till "Landtman", p. r. Krylbo.

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m. Muntliga och skriftliga upplysningar genom

Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå,

54 Drottninggatan.

Billigt! Billigt!

Filtdukar, Schaggdukar, Trådgardiner. Boj billigt. Foderdomestik från 18 öre mtr. Rulltråd 95 öre duss. Gardinstufvar, Allmogedukar, Gardiner, Bordvaxduk, Filtar, Bolsterväf, Helylle cheviot god kval. 130 cm., 2:50 pr mtr. Bomullstygger m. m. Allt säljes mycket billigt.

Slumplagret
MÄSTERSAMUELSGATAN 51, 11. Stockholm.

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

4¹ | 0
2 | 0

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

DALA-NATIONAL-MAGASINET

25 BIRJER-JARLSGATAN 25

INGÅNG FRÅN BRUNNSGATAN. Innehafvare: Fru Anna Lönnberg från Rättvik. Alla slags Nationaldräkter och Konstväfnader, passande till väggbonader m. m. Konstsmiden, Smycken, Trä- och Näfverarbeten, allt fullkomligt äkta. Leksandlufvor, vacker, praktisk hufvudbonad för damer.
Prisbelönt på Norrköpings utställning. — Kappor och Promenaddräkter förfärdigas efter beställning, välgjort arbete, billiga priser.

ALLM. TEL. 168 30. GÖR ETT BESÖK!

Wiréns Eau de Cologne **Royal** är fortfarande *oöfverträffad*.

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från

A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.)

21 Lilla Vattugatan 21 Stockholm.

Lektioner i Linnesömnad

(även blusar, barnkläder m. m.)
Praktisk metod, utan träckling.
Hvarje elev disponerar en symaskin.

KARIN EGNÉR,

Sibylleg, 36. Hörnet af Karlavägen.
R. T. 35 30. A. T. 210 04.

Största fabrik i Skandinavien för
Damhårarbeten.

Färdiga arbeten i tusental, prima
svenska hår i äkta naturfärger.

Herr o. Fru E. Malmberg.
58 Klarabergsgatan 58.

Begär priskurant

innan snörlif köpes, från Franska
Snörlifssömmeriet, Norrmalmstorg
1, 1 tr.

STOCKHOLM.

ROSABRIN

är ett absolut säkert medel mot röd näsa.
Bruksanvisning medf. Endast hos fru
HOLMIN. Lästmakaregatan 8, i p.
STOCKHOLM.

FRU E. HOLMIN, Lästmakaregatan 8, n. b.

Hygienisk ansiktsbehandling. Vibrationsmas-
sage & Elektricitet, Manicure. Fotbehandling.
Handbad för kylda händer.

Tel. Brunk 31 99.

7 meter mörkblå Damcheviot tjock stark
vintervara 70 cm bred finnes äfven i svart,
grå, brun eller röd färg till 4,20. Blustyg
2,2 met. prima velourflanell, 70 cm. bred i
100-tals vackra mönster, som vanligen kostar
75 öre m. erhålles till 1 kr., 10 bitar 9,80.
Tillskrif Otto Oskarson, Gamla Kungs-
holmsbrogatan 23 A., Stockholm.

Gynna

Dagnys annonsörer!

Från Aktiebolaget Hiertas Bokförlag har nyss utkommit:

MASSKULTUR

Af Professor **Vitalis Norström.**

— — Pris 3 kr. — —

INNEHÅLL: Masskultur. — Kultur och frihet. — Några sidor af
den s. k. sociala frågan. — Modernt själslif. — Massmoral. — Lidande
och njutning.

Fem praktiga äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom.
Fritt efter **Jules Verne** af **Alfred Smedberg**. 352 sidor med 47 illustrationer af **Karl Aspelin**. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning
af **Hugo Gyllander**. 259 sidor. Med 45 illu-
strationer af **Ingeborg Uddén**. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling
sagor af
Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris
75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn
och ungdom. Fritt
efter **Jules Verne** af **Alfred Smedberg**. 312 sidor, 44 illustratio-
ner af **Brita Ellström**. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och
ungdom af **Marie Lou-
Charles G. Gordons** lif och stordåd,
ise Gagner, 304 sidor,
33 illustrationer af **Edv. Berggren**. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm (Stina Quint.)

TILL SVERIGES KVINNOR.

DRICKER NI KAFFE?

En onödig fråga menar Ni. Då en annan fråga. Dricker Ni
Karlbergs Specialblandning å 1,60 pr kg? I annat fall bör Ni
från i dag börja med detta kaffe, ty på samma gång det är
billigt är det af synnerligen god kvalitet. Gör ett försök. Ni
blir nöjd.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkraf eller postförskott.

K. W. Karlberg, Kontors- och Postadress Idungatan 5.
Butiker: Mästersamuelsg. 11, Döbelnsg. 44, Norrtullsg. 24,
STOCKHOLM.

KLIPP ANNONSEN!

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Fredrika-Bremer-Förbundets årsmöte i Stockholm.

Finsk Kvinnoförenings arbete för reformer i lagstiftningen.

Aforismer om politisk rösträtt. Af **H. Rebell**.

Insänd litteratur.

»Arbetets ära». Af **Gustava Svanström**.

Henning Berger: Drömlandet. Rec. af **L. D—n**.

Barnkammaren — ett sanatorium. Af —nd.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

**Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.**